

7. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

η σειρά των λέξεων

Οι λέξεις που είναι μέσα στα πλαίσια δεν μπορούν να αλλάξουν σειρά. Τα πλαίσια (οι ομάδες των λέξεων) μπορούν!

den αγαπάει η Μαρία τον Γιάννη

den τον αγαπάει

π.χ.
Den αγαπάει η Μαρία τον Γιάννη.
Η Μαρία den αγαπάει τον Γιάννη.
Den αγαπάει τον Γιάννη η Μαρία.

ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ den αγαπάει η Μαρία.

Η Μαρία ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ den αγαπάει.

ΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ η Μαρία den αγαπάει.

← όχι τον Κώστα, (ή κάποιον άλλον)

vs.

Τον Γιάννη den τον αγαπάει η Μαρία.

Η Μαρία τον Γιάννη den τον αγαπάει.

(και den ξέρουμε αν αγαπάει κάποιον άλλον)

Αλλά: Αυτός κάτι θέλει. / Κάτι θέλει αυτός.

και όχι: Κάτι αυτός θέλει.

Κι όταν ρωτάω: Den αγαπάει η Μαρία τον Γιάννη;

Η Μαρία den αγαπάει τον Γιάννη; / Den αγαπάει τον Γιάννη η Μαρία;

Τον Γιάννη den τον αγαπάει η Μαρία; / Η Μαρία τον Γιάννη den τον αγαπάει;

ΠΡΟΣΟΧΗ: Ποιος αγαπάει τον Γιάννη; (και όχι: Ποιος τον Γιάννη αγαπάει;)

Ποιον αγαπάει η Μαρία; (και όχι: Ποιον η Μαρία αγαπάει;)

Για ποιον είναι το δώρο; (και όχι: Για ποιον το δώρο είναι;)

Πότε βλέπει η Μαρία τον Γιάννη; (και όχι: Πότε τον Γιάννη βλέπει η Μαρία;)

Πού μένει η Μαρία; (και όχι: Πού η Μαρία μένει;)

1. Διαβάστε δυνατά τις παρακάτω προτάσεις.

1. Την Άννα περιμένει η Ζωή, όχι τον Κώστα.
2. Δεν τρώει τον μουςακά η Κοραλία.
3. Γιατί φωνάζει τον Άγγελο η Μαργαρίτα;
4. Είδε η Ασπασία την Ελένη;
5. Κάτι σημαίνει αυτό, αλλά den ξέρω τι ακριβώς.
6. Τα κορίτσια κάτι έχουν κάνει και den μας το λένε.
7. Το βιβλίο αγόρασε η γιαγιά, όχι το λεξικό.
8. Τους μαθητές τούς διορθώνουν οι δάσκαλοί τους.
9. Τους μαθητές οι δάσκαλοι den τους διορθώνουν πάντα.
10. Τις ήπια τις μπίρες ο Κώστας;

(βλ. και 4. ANTONYMIA)

2. Αντιστοιχίστε για να φτιάξετε 'λογικές' προτάσεις.

1. Παρκάρει	(α) τη Δέσποινα περιμένει.
2. Περιμένουν	(β) η μητέρα.
3. Το κορίτσι φιλάει	(γ) το προσέχει ο πατέρας.
4. Έρχονται	(δ) κάποιος το έφαγε.
5. Το παιδί	(ε) το αυτοκίνητο ο Γιώργος.
6. Η Νιόβη	(στ) οι φίλες μου από την Ελβετία.
7. Το φαγητό	(ζ) όλοι την Πρωτοχρονιά.

3. Πείτε ποιες είναι οι διαφορές στα παρακάτω σκίτσα. Προσπαθήστε να αλλάξετε τη σειρά στις ομάδες των λέξεων, όταν τις περιγράφετε.

(Από Mangana 2006)

ΕΝΩΝΟΝΤΑΣ ΪΔΙΕΣ ΠΡΟΤΆΣΕΙΣ

και / κι επίσης	Ο Σάμιον έφαγε και / κι έφυγε. Αγάπη σημαίνει θαυμασμός. Σημαίνει, επίσης, κατανόηση.
ενώ	Άρχισα να δουλεύω, ενώ παράλληλα σπούδαζα Φιλοσοφία.
όμως, ωστόσο	Δουλεύει σκληρά, ο μισθός του, όμως / ωστόσο, είναι ελάχιστος. Δουλεύει σκληρά, ο μισθός του είναι ελάχιστος, όμως / ωστόσο. Δουλεύει σκληρά, όμως / ωστόσο ο μισθός του είναι ελάχιστος.
αλλά, μα	Δουλεύει σκληρά, αλλά / μα ο μισθός του είναι ελάχιστος.
βέβαια	Η καινούργια μου γειτονιά είναι κοντά στο πανεπιστήμιο και δεν χάνω πολλές ώρες στα λεωφορεία. Βέβαια, δεν είμαι πια στο κέντρο, αλλά τι να κάνουμε; Δεν μπορούμε να τα έχουμε όλα... ¹
ούτε (+(κι) ούτε)	Ούτε ξέρω ούτε θέλω να μάθω πού ήσουν χτες το βράδυ. Δεν ξέρω πού ήσουν (κι) ούτε θέλω να μάθω.
όχι μόνο + αλλά και	Όχι μόνο πήγα στο πάρτι, αλλά και χόρεψα ως το πρωί.
ή (+ ή) = είτε (+ είτε)	Θα έρθω εγώ εκεί ή θα περάσεις από το γραφείο να με πάρεις; Είτε σας αρέσει είτε δεν σας αρέσει εγώ θα παντρευτώ τον Χόρχε.
λοιπόν	Ο Γιάννης ψάχνει συγκάτοικο. Λοιπόν, θα τον βοηθήσουμε;
δηλαδή	Ο Γιάννης μένει μόνος του, δηλαδή δεν έχει συγκάτοικο.
άρα = επομένως	Ο Γιάννης μένει μόνος του, επομένως δεν καταλαβαίνει τα προβλήματα που αντιμετωπίζω με τη συγκάτοικό μου.
(πρώτα #) μετά = έπειτα = ύστερα = στη συνέχεια	Πήγα για ψώνια, μετά γύρισα σπίτι και ύστερα έφυγα για τη δουλειά. Κόβετε το κρεμμύδι και το σκόρδο, στη συνέχεια τα τσιγαρίζετε και τέλος προσθέτετε την κρέμα.

¹ Ελληνικά Β', Μέθοδος Εκμάθησης της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας, σελ. 51

Συμπληρώστε με λέξεις από τον πίνακα που ταιριάζουν περισσότερο.

(α) Ένας κυνηγός βρήκε στο δάσος ένα τεράστιο τουφέκι και άρχισε να κυνηγάει. Πρώτα είδε έναν λαγό, _____ δεν μπόρεσε να πυροβολήσει. _____ είδε μία πεταλούδα, _____ πάλι δεν μπόρεσε να πυροβολήσει. _____ ο κυνηγός είδε έναν σκίουρο, _____ ούτε αυτή τη φορά μπόρεσε να πυροβολήσει. Όλη την ώρα ήταν ένα λουλούδι στο τουφέκι του. _____ ο κυνηγός φόρεσε μία μπλούζα της Greenpeace _____ μαζί με όλα τα ζώα έκανε ένα πάρτι.

Γιαροσλάβ Πόβζλο (δραστηριότητα από τον ντοσιέ Ονοματική Φράση, Πτώσεις, Άρθρο)

(β)

- Αύριο έχουν απεργία τα λεωφορεία, _____ θα πρέπει να πάμε με το αυτοκίνητο στη δουλειά. _____ με τα πόδια!
- _____ έφαγε όλο το φαγητό του, _____ ζήτησε δεύτερο πιάτο.
- _____ θέλεις _____ δεν θέλεις, εγώ θα πάω στο πάρτι.
- _____ γράφει _____ διαβάζει αυτό το παιδί. Πώς θα περάσει το τεστ;
- Το διαμέρισμα είναι ωραίο, είναι _____ πολύ ακριβό για 'μάς _____ δεν νομίζω ότι θα το νοικιάσουμε.
- Πατάς τον συμπλέκτη, _____ βάζεις πρώτη _____ αφήνεις σιγά-σιγά τον συμπλέκτη, _____ ταυτόχρονα πατάς γκάζι. Έφυγες!
- Θα ήθελα να έρθω μαζί σας διακοπές, δεν θα έχω _____ καθόλου άδεια φέτος.
- Είναι εγωιστής, _____ σκέφτεται μόνο τον εαυτό του.
- Εμένα μου αρέσει η ροκ μουσική, _____ ο άντρας μου προτιμάει την ποπ.
- Δεν έχουμε λεφτά, _____ θα μείνουμε στο σπίτι _____ θα παίξουμε κανένα επιτραπέζιο.
- Το κουδούνι χτυπάει, _____ κανένας δεν πηγαίνει να ανοίξει την πόρτα.

12. Βαριέσαι; _____ δεν θα έρθεις σινεμά;
13. Η μητέρα τού Ματέο είναι Ελληνίδα _____ ζει στην Ιταλία. Η μητέρα μου είναι _____ Ελληνίδα που ζει στην Ιταλία.
14. Επτά στους 10 αγοραστές ακινήτων είναι Έλληνες, _____ το υπόλοιπο ποσοστό αγοραστών είναι πολίτες από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από άλλες χώρες.
15. Γραικός σημαίνει Έλληνας, _____ Γραικύλος ο Έλληνας που δεν είναι άξιος να έχει αυτό το όνομα. _____, με τον όρο Γραικοί είναι γνωστοί οι Έλληνες στα λατινικά κείμενα _____ έτσι τους ονομάζουν έως τώρα όλοι οι ευρωπαϊκοί λαοί.
- (Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου, 2006, με αλλαγές)*

ενώνοντας διαφορετικές προτάσεις

συμπλήρωμα ουσιαστικού / (επιθέτου)

		προτάσεις με που
Ο κύριος Η φούστα Το βιβλίο Ο ψηλός (άντρας)	π ο υ	μένει στον πρώτο όροφο είναι συνάδελφός μου. φοράει η Μαρία τής πηγαίνει πολύ. μου χάρισε έχει ωραίο τίτλο. κάθεται δίπλα στην Καίτη είναι ο διευθυντής.
Ξέρεις τους κυρίους τις κυρίες τα παιδιά	π ο υ	έρχονται; μας περιμένουν; τους χάλασε το αυτοκίνητο;

1. Εξηγήστε, όπως στα παραδείγματα.

π.χ. συνάδελφος = αυτός που κάνει την ίδια δουλειά με εμένα

1. ηθοποιός = _____
2. συμφοιτήτρια = _____
3. σγουρομάλλης = _____
4. εργατική = _____
5. ειλικρινής = _____
6. ποτό = _____
7. απορία = _____
8. όνειρο = _____

π.χ. σταθερό τηλέφωνο = το τηλέφωνο που έχουμε στο σπίτι / που δεν μπορούμε να πάρουμε μαζί μας

1. εργατική υπάλληλος = _____
2. άπιαστο όνειρο = _____
3. ζεστά ποτά = _____
4. πρόχειρο φαγητό = _____
5. χειμωνιάτικα ρούχα = _____
6. σχολική ποδιά = _____
7. υπνοδωμάτιο = _____
8. κομοδίνο = _____

2. Φτιάξτε προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

π.χ. Ο υπολογιστής χάλασε. Είναι παλιός. → Ο υπολογιστής που χάλασε είναι παλιός.

1. Ρώτησα τους υπαλλήλους, Ήξεραν ακριβώς τι πρέπει να κάνω. → Οι υπάλληλοι _____
2. Θα παρακολουθήσω το πρόγραμμα. Αρχίζει αύριο. → Το πρόγραμμα _____

3. Αγόρασα την μπλούζα. Μου πάει πολύ. → Η μπλούζα _____ .
 4. Σου έδωσα τις κάρτες. Είναι για τους φίλους μας. → Οι κάρτες _____ .
 5. Αγόρασα δώρα για τα παιδιά. Μένουν σε ξενώνες. → Τα παιδιά _____ .
 6. Εξήγησα στην κοπέλα τις λέξεις. Είναι μαθήτρια. → Η κοπέλα _____ .
 7. Φοράω το μπουφάν της κοπέλας. Είναι φίλη μου. → Η κοπέλα _____ .

π.χ. Οι μαθητές περιμένουν το λεωφορείο. Τους βλέπεις; → Βλέπεις τους μαθητές που περιμένουν το λεωφορείο;

1. Έχασα τα κλειδιά. Μήπως τα βρήκες; → Μήπως βρήκες τα κλειδιά _____ ;
 2. Φορούσα μία κόκκινη μπλούζα χτες. Την θυμάσαι; → Θυμάσαι την κόκκινη _____ ;
 3. Πήρα από τον Αλέξη τους πίνακες. Σου αρέσουν; → Σου αρέσουν οι πίνακες _____ ;
 4. Έμαθα στα παιδιά ένα τραγούδι. Σου το είπαν; → Σου είπαν τα παιδιά _____ ;
 5. Έδωσα το λεξικό στην Μαρία. Σας το έδειξε; → Σας έδειξε η Μαρία _____ ;
 6. Κέρασα την Σαμάνθα μία μπύρα. Δεν την ήπιε; → Δεν ήπιε η Σαμάνθα την μπύρα _____ ;
 7. Δάνεισες στον Δημήτρη 100 ευρώ. Πότε θα σου τα δώσει; → Πότε θα σου δώσει ο Δημήτρης _____ ;

προτάσεις με ο οποίος

ουσιαστικό +

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ενικός	ο οποίος	η / την οποία	το οποίο
	τον οποίο		
	του οποίου	της οποίας	του οποίου
πληθυντικός	οι οποίοι	οι / τις οποίες	τα οποία
	τους οποίους		
	των οποίων		

Ο κύριος ο οποίος μένει στον πρώτο όροφο
τον οποίο περιμένω
του οποίου τη γυναίκα συνάντησες χτες
είναι συνάδελφός μου.

Η κυρία η οποία εργάζεται στο γραφείο σας
την οποία συναντήσατε στη στάση
της οποίας το αυτοκίνητο χάλασε
είναι γνωστή μου.

Οι μαθητές οι οποίοι πέρασαν τις εξετάσεις
στους οποίους τηλεφώνησα
θα κάνουν πάρτι.

Οι μαθήτριες οι οποίες έχουν απορίες
τις οποίες περιμένω
των οποίων τα ονόματα είναι στη λίστα
μου ζήτησαν βοήθεια.

Τα παιδιά τα οποία μιλούν πολλές γλώσσες
των οποίων οι γονείς εργάζονται
έκαναν αυτό το τεστ.

με σε για από χωρίς	+	τον οποίο / τους οποίους την οποία / τις οποίες
---------------------------------	---	--

Προσοχή!

Η παραλία που πηγαίνουμε είναι η πιο ήσυχη του νησιού.
στην οποία
όπου

Ο φούρνος που παίρνω ψωμί έχει πολύ ωραία γλυκά.
από τον οποίο
(από) όπου

Πού είναι το μαχαίρι που κόβω το κρέας;
με το οποίο

1. Τι σημαίνει το **που** στο παρακάτω τραγούδι;

Με τόσα ψέματα

Στίχοι, Μουσική & Πρώτη Εκτέλεση: Αλκίνοος Ιωαννίδης

Μ' έντυσαν οι Μοίρες μου
 με τραγούδια και μ' ευχές
 και την πόρτα μου άνοιξαν
 να φύγω, να `ρθω, να σε βρω.
 Κι ήρθαν πέντε ποταμοί
 να μου πλύνουν το κορμί
 κι ήρθανε και δυο πουλιά
 να μου μάθουν το φιλί.
 Κάτω στους πέντε ποταμούς,
 κάτω στους πέντε δρόμους,
 είδα τους φεγγαρόλουστους
 τους μικρούς σου ώμους.
 Μα τ' άγγιγμά μου αρνήθηκες,
 μαύρη σιωπή εντύθηκες
 κι άπλωσα τα χέρια μου
 κι έμεινα στην ερημιά.

Με τόσα ψέματα που ντύθηκαν
 οι λέξεις
 πώς να σου πω το σ' αγαπώ
 να το πιστέψεις...!

Πήγα κι ήπια το νερό
 απ' την πηγή της λήθης
 που σβήνει τα θυμίσματα
 κι όλους τους πόνους σβήνει.
 Μα πιο βαθιά μου χάραξε
 τη θύμηση στον πόνο
 κι έμεινα πάντα να ζητώ
 ένα φιλί σου μόνο.

2. Αντικαταστήστε το **που** με την αντωνυμία **ο οποίος, η οποία, το οποίο** και την κατάλληλη πρόθεση, όπου χρειάζεται.

- Αυτός είναι ο νεαρός **που** σου έλεγα. → Αυτός είναι ο νεαρός _____.
- Έχασα το μπλοκ **που** κρατάω σημειώσεις. → Έχασα το μπλοκ _____.
- Έχεις γόμα **που** σβήνει μαρκαδόρο; → Έχεις γόμα _____;
- Πού έβαλα το σφουγγάρι **που** σβήνω τον πίνακα; → Πού έβαλα το σφουγγάρι _____;
- Θυμάσαι το σχολείο **που** πήγαινες μικρός; → Θυμάσαι το σχολείο _____;
- Τα παιδιά τους πηγαίνουν στο σχολείο **που** είναι απέναντι από το σπίτι μου. → Τα παιδιά τους πηγαίνουν στο σχολείο _____.
- Πώς λένε το εστιατόριο **που** δουλεύεις; → Πώς λένε το εστιατόριο _____;
- Σου αρέσουν τα ρούχα **που** αγόρασα χτες; → Σου αρέσουν τα ρούχα _____;
- Αυτά είναι τα ρούχα **που** πάω στη δουλειά. → Αυτά είναι τα ρούχα _____.

10. Η τηλεόραση, **που** δώσαμε τόσα λεφτά για να τη φτιάξουμε, χάλασε πάλι! → Η τηλεόραση _____.
11. Ο καναπές **που** κάθισα είναι λίγο χαλασμένος. → Ο καναπές _____.
12. Μπορείς να φτιάξεις τον καναπέ **που** χάλασε; → Μπορείς να φτιάξεις _____;
13. Η ταβέρνα **που** τρώγαμε δεν ήταν και η καλύτερη → Η ταβέρνα _____.
14. Η ταβέρνα **που** αγόρασε είναι πολύ παλιά. → Η ταβέρνα _____.

3. Φτιάξτε προτάσεις όπως στο παράδειγμα:

Θέλουμε μία φωτοτυπία του διαβατηρίου σας. Το διαβατήριό σας δεν πρέπει να έχει λήξει. → Θέλουμε μία φωτοτυπία του διαβατηρίου σας, το οποίο δεν πρέπει να έχει λήξει.

1. Η είδηση έκανε τον γύρο του κόσμου. Το περιοδικό *N* πρώτο δημοσίευσε την είδηση. → Η είδηση, _____.
2. Γνώρισες τον κύριο Πέτρο; Ο κύριος Πέτρος μου δάνεισε τα χρήματα. → Γνώρισες τον κύριο _____;
3. Βροχές και καταιγίδες προβλέπονται για το Σαββατοκύριακο. Οι βροχές και οι καταιγίδες θα είναι εντονότερες στα ηπειρωτικά. → Βροχές και καταιγίδες _____.
4. Μια νέα ηθοποιός θα παρουσιάσει το σόου. Το όνομά της μου διαφεύγει αυτή τη στιγμή. → Μια νέα ηθοποιός, _____.
5. Διάβασα τη συνέντευξη του Τάκη Λεμονή στο διαδίκτυο. Ο Τάκης Λεμονής ήταν προπονητής του Ολυμπιακού. → _____.
6. Πρέπει να καταναλώνουμε καθημερινά φρούτα και λαχανικά. Η διατροφική αξία των φρούτων και των λαχανικών είναι πολύ μεγάλη. → _____.
7. Ο υπάλληλος είναι πολύ εξυπηρετικός. Με αυτόν τον υπάλληλο μίλησα στο τηλέφωνο. → _____.
8. Ένας από τους αγαπημένους τραγουδοποιούς της φίλης μου είναι ο Νίκος Πορτοκάλογλου. Η φίλη μου είναι μουσικός. → _____.
9. Η γραμματέας του διευθυντή ανακοίνωσε τις αυξήσεις στους μισθούς μας. Ο διευθυντής βρίσκεται στη Μύκονο για διακοπές. → _____.
10. Στους αγώνες θα συμμετάσχουν μεγάλα ονόματα του στίβου. Για τους αγώνες προετοιμάζομαι. → _____.

Συμπληρώματα (ρημάτων, μετοχών, ουσιαστικών, κ.ά.)

..... προτάσεις με αντωνυμίες

..... όποιος, όσος & ό,τι

1. Απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Όποιος θέλει μπορεί να έρθει μαζί μας.

Ποιος μπορεί να έρθει μαζί μας; _____

Ρωτάει όποιον βλέπει στον δρόμο τι ώρα είναι.

Ποιον ρωτάει τι ώρα είναι; _____

Όσοι δεν έχουν λεφτά τώρα θα μας πληρώσουν αύριο.

Ποιοι θα μας πληρώσουν αύριο; _____

Περιμένοντας όσους καθυστερούν αργείς κι εσύ. Ποιους περιμένεις; _____

Εύχομαι να γίνεις ό,τι ονειρεύεσαι. (Ελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου, σελ. 71)

Τι εύχομαι να γίνεις; _____

Προσοχή!

Όποιοι / Όσοι ρώτησα μου είπαν ότι δεν θα ψηφίσουν.

αλλά και: Όποιους / Όσους ρώτησα μου είπαν ότι δεν θα ψηφίσουν.

Ποιοι είπαν ότι δεν θα ψηφίσουν; _____

----- **όποτε, όπου & όπως**

Μπορείς να έρχεσαι όποτε θέλεις. Πότε μπορείς να έρχεσαι; _____ .

Πηγαίνει όπου τον στέλνουμε. Πού πηγαίνει; _____ .

Θα κερδίσουμε όπως τις προηγούμενες φορές. Πώς θα κερδίσουμε; _____ .

1. Συμπληρώστε με τον σωστό τύπο.

1. _____ (όποιος) έχουν απορία, να σηκώσουν το χέρι τους.
2. _____ (όσος) θέλετε μπορείτε να φορέσετε φόρεμα.
3. Θα καλέσω _____ (όποιος) κάλεσες κι εσύ στο πάρτι σου.
4. Έχω πολλά λεξικά. Πάρε _____ (όποιος) σου χρειάζεται.
5. Να μιλήσουν μόνο _____ (όσος) έχουν κάτι να πουν.
6. Κέρασα _____ (όσος) βρήκα στο γραφείο.
7. Με κέρασαν _____ (όσος) γιόρταζαν.
8. Ευχαριστήσαμε _____ (όποιος) μας βοήθησαν.
9. _____ (όποιος) δεν ήρθε στη συνάντηση δεν ξέρει τι ακριβώς αποφασίσαμε.
10. Ενημέρωσα _____ (όποιος) ήρθαν στη συνάντηση για τις αλλαγές στο πρόγραμμα.

2. Συμπληρώστε με λέξεις από το πλαίσιο.

1. Έλα _____ ώρα θέλεις.
2. Έλα _____ μπορείς.
3. Θα κάνουμε ρεβεγιόν στο σπίτι της Ειρήνης _____ και πέρσι.
4. Είναι καλό σκυλάκι. _____ πάμε μας ακολουθεί και δεν χρειάζεται λουράκι.
5. _____ φεύγουμε μας ακολουθεί και δεν μας αφήνει λεπτό μόνους μας.
6. Παιδιά, κρυφτείτε _____ μπορείτε γρήγορα!
7. Μας είπε να κάνουμε _____ νομίζουμε σωστό.
8. - Κύριε Κώστα, αν δεν επισκευάσετε τη ζημιά, θα φύγω. - _____ νομίζεις, Μελέκ.
(Ελληνικά Β, σελ. 27, διασκευή)
9. Μου δίνει πάντα _____ του ζητάω.
10. _____ του ζητάω κάτι λέει ότι δεν μπορεί να με βοηθήσει.
11. Θα γράψω αυτό το γράμμα _____ θέλω εγώ.
12. _____ πάω τον βλέπω μπροστά μου.
13. _____ πάω στο σπίτι τους, με περιποιούνται πολύ.
14. _____ πας θα με χάσεις!
15. Όταν τελειώσουν τα μαθήματα, θα μιλάτε _____ μιλάνε οι Έλληνες!

όποτε, όπως, όπου, ό,τι

(βλ. και **6. ΜΙΚΡΕΣ ΛΕΞΕΙΣ** και **4. ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ**)

ΌΤΙ = ΠΩΣ

παραπονιέμαι, ισχυρίζομαι, κατηγορώ, διαδίδω, ...	Παραπονιέται ότι δεν τον καταλαβαίνει κανείς. Με κατηγορούν ότι είπα ψέματα. Διαδίδουν ότι η επιχειρησή μας δεν πάει καλά.
(μου) φαίνεται, φτάνει είναι αλήθεια / ψέματα, ...	Μου φαίνεται ότι αυτό που κάνεις είναι άδικο. Είναι αλήθεια ότι παντρεύεσαι;
βέβαιος, σίγουρος, ...	Είμαι βέβαιη ότι θα δεχτούν την πρότασή μου.
λέω, ειδοποιώ, υπόσχομαι, ορκίζομαι, νομίζω, θυμάμαι, σκέφτομαι, ονειρεύομαι, φοβάμαι, νιώθω, ακούω, βλέπω, ξέρω, γνωρίζω, μαθαίνω, υποθέτω, δείχνω, ...	Μας ειδοποίησαν ότι αύριο δεν θα έχουμε μάθημα. Νομίζω ότι δεν θα έρθει κανείς στη συνάντηση. Σκέφτομαι ότι έχω πολύ διάβασμα. Φοβάμαι ότι θα χάσω το τρένο. Βλέπω ότι έχετε φέρει όλοι βιβλία και τετράδια. Φαντάζομαι ότι όλοι ξέρετε για τι πράγμα μιλάω. Έμαθα ότι βρήκες καινούργια δουλειά.
ελπίδα, είδηση, μήνυμα, υπόθεση, βεβαιότητα, πίστη, συμπέρασμα, υπόσχεση, σκέψη, όνειρο, φόβος, αμφιβολία, αλήθεια, ...	Η είδηση ότι η ομάδα μας νίκησε στους αγώνες μάς γέμισε χαρά. Πώς έβγαλες το συμπέρασμα ότι δεν συμφωνεί; Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα κερδίσουμε.

1. Συμπληρώστε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας το **ότι** / **πως**.

1. Ελπίζω _____ .
2. Ονειρεύομαι _____ .
3. Σκέφτομαι _____ .
4. Ξέρω _____ .
5. Φοβάμαι _____ .
6. Έχω τη βεβαιότητα _____ .
7. Υπόσχομαι _____ .
8. Έχω την πίστη _____ .
9. Είμαι βέβαιος / βέβαιη _____ .
10. Μου φαίνεται _____ .
11. Ορκίζομαι _____ .
12. Συμφωνήσαμε _____ .
13. Είμαι ήσυχος / ήσυχη _____ .
14. Ξέχασα _____ .
15. Κατάλαβα _____ .
16. Θυμάμαι _____ .

2. Πείτε τι σκέφτονται, θυμούνται, φαντάζονται, ονειρεύονται οι άνθρωποι στα σκίτσα.

Σκίτσο βασισμένο σε μία ιδέα του Quiño (Κινολογίες, εκδόσεις Παραπέντε)

Δώστε έναν τίτλο στην παραπάνω ιστορία.

να

πριν το να

ρήμα + να

μπορώ να φύγω
μπορείς να φύγεις
μπορεί να φύγει
μπορούμε να φύγουμε
μπορείτε να φύγετε
μπορούν να φύγουν

αλλά:

ελπίζω	να φύγω
θέλω	να φύγεις
προτιμώ	να φύγει
δεν χρειάζεται	να φύγουμε
πρέπει	να φύγετε
(είναι) καλύτερα	να φύγετε

δεν θέλω να φύγεις = θέλω να μην φύγεις!

και:

ελπίζω	να φύγει
εύχομαι	να έφυγε
λες (;)	να έχει φύγει
μπορεί	να είχε φύγει

Προσοχή!

μπορεί να φύγει =

- (1) έχει την άδεια (επιτρέπεται)
- (2) πιθανότητα (ίσως)
- (3) έχει τη δυνατότητα (είναι ικανός)

πρέπει να φύγει = είναι υποχρεωμένος

πρέπει να έφυγε / έχει φύγει = είναι πιθανό, ίσως

προστακτική	Προσπάθησε να βρεις μια λύση. Μάθετε να γράφετε σωστά το όνομά σας!
-οντας, -ώντας	Θέλοντας να με αποφύγει, έστριψε βιαστικά.

ουσιαστικό, επίθετο, επίρρημα + να

θέληση, ελπίδα, ευχή, φόβος, κίνδυνος, ιδέα, ανάγκη, ...	Πήγε στη γιορτή με την ελπίδα να τον συναντήσει. Υπήρχε κίνδυνος να τον χάσουμε.
(είναι) εύκολο, δύσκολο, δίκαιο, άδικο, ωραίο, καλό, καλύτερο, ...	Δεν είναι εύκολο να του πεις 'όχι'. Είναι άδικο να τον κατηγορείς για όλα.
καλύτερα, χειρότερα,	Καλύτερα να φύγεις.

(βλ. 5. ΡΗΜΑ και 6. ΜΙΚΡΕΣ ΛΕΞΕΙΣ)

Αντιστοιχίστε.

1. Ο Γιάννης μπορεί	(α) να μαγειρεύεις;
2. Τα παιδιά μαθαίνουν	(β) να σας εξηγήσουμε γιατί το κάναμε αυτό.
3. Εσύ δεν ξέρεις	(γ) να μην έρθει στη συνάντηση.
4. Πότε έχουν σκοπό	(δ) να καταλάβω τι εννοείς.
5. Μας είναι δύσκολο	(ε) να μιλάνε και να γράφουν ελληνικά.
6. Προσπαθώ	(στ) να χαθεί αυτή η ευκαιρία.
7. Υπάρχει ο φόβος	(ζ) να επιστρέψουν;

μετά το να

A. Θέλω να μάθω ελληνικά.

B. Πού να πάω τώρα;

Γ. Πρέπει να έφτασαν / να έχουν φτάσει στο Λονδίνο τώρα.

Δ. Μακάρι να είχαμε κερδίσει / να κερδίζαμε εκείνον τον αγώνα!

A. Λέω, δηλώνω, περιγράφω, ...

Μερικά ρήματα / ρηματικές φράσεις με να		
μόνο με να	όχι μόνο με να	
αρχίζω, εξακολουθώ, ξεκινάω, παύω, προσπαθώ, σταματάω, συνεχίζω, τελειώνω, μαθαίνω	ακούω, βλέπω, νευριάζω, δείχνω, μαθαίνω, νιώθω, αισθάνομαι, φαίνομαι, μου αρέσει, κουράζομαι, χαίρομαι, βαριέμαι	+ Θέμα 1 (συνήθως) να γραφ-
ανυπομονώ, αργώ, έχω, κινδυνεύω, κοντεύω, προλαβαίνω λίγο έλειψε, μου έρχεται	λέω, περιμένω	+ Θέμα 2 (συνήθως) να γραψ- να γραφτ-
απαγορεύω, επιτρέπω, θέλω, καταφέρνω, μπορώ, προλαβαίνω, προσέχω, προτείνω, προτιμάω, προφταίνω, τολμάω, ψάχνω, πρέπει, χρειάζεται	ελπίζω, εύχομαι, νομίζω, ξέρω, πιστεύω, σκέφτομαι, χρειάζομαι, εκνευρίζομαι, στενοχωριέμαι, μου πάει, μου χρειάζεται, είναι καλό / καλύτερο, είναι εύκολο / δύσκολο	+ Θέμα 1 ή 2

(βλ. και 5. ΡΗΜΑ)

1. Συμπληρώστε με τον σωστό τύπο. Χρησιμοποιήστε 'να + ρήμα' σε όλες τις προτάσεις.

- Τελικά μπόρεσες _____ (βλέπω) τον διευθυντή σου και _____ του _____ (ζητάω) αύξηση;
- Έχω μάθει _____ (απογοητεύομαι, *άρνηση*) εύκολα.
- Άργησα επειδή περίμενα _____ (τελειώνω) τα παιδιά το παιχνίδι τους.
- Δεν κουράζεσαι _____ (εξηγώ) τα ίδια πράγματα;
- Αυτοί πάντα αργούν _____ (ξυπνάω).
- Μου έρχεται _____ (φεύγω) όταν σε ακούω _____ (μιλάω) έτσι.
- Κλαούντια, θέλεις _____ (μένω) μαζί;
- Δεν νομίζω _____ (βρέχει) πάλι. Δεν έχει καθόλου σύννεφα ο ουρανός.
- Πολλοί άνθρωποι κινδύνεψαν _____ (χάνω) τη δουλειά τους.
- Την τελευταία φορά που σας είδα δεν πρόλαβα _____ σας _____ (ευχαριστώ) για όσα κάνατε για μας.

2. Ακούστε το τραγούδι και συμπληρώστε τις φράσεις που λείπουν.

Λέω _____ .

Στίχοι & Μουσική: Πάνος Κατσιμίχας • Πρώτη Εκτέλεση: Γιώργος Νταλάρας

Πώς ξεχαστήκαμε μονάχοι εδώ πέρα.
Πέρασαν κιόλας τέσσερις χειμώνες.
Αγάπη μου, αφηρημένη αγάπη,
απόψε με βραβαίνουν σαν αιώνες.

Αχ πώς ξεχάστηκα μαζί σου εδώ πέρα,
με την αγάπη σου _____ με _____ .

Αγάπη μου αφηρημένη αγάπη,
ακούω μέσα στη σιωπή το σπίτι _____ .

Λέω _____ να πάω να μεθύσω
να ξαναπαίξουμε για λίγο _____
_____ και να σε νοσταλγήσω
και αν υπάρχει λόγος _____

B. Αναρωτιέμαι ...

Συνεχίστε όπως στο παράδειγμα (χρησιμοποιήστε (λες) **να + ρήμα**).

π.χ. Αναρωτιέμαι πού πήγε η Άννα τώρα. → **Πού (λες) να πήγε η Άννα τώρα;**

- Δεν ξέρουμε πού πρέπει να στρίψουμε τώρα. → _____ ;

2. Δεν ξέρω τι με θέλει ο διευθυντής πάλι. → _____;
3. Αναρωτιέμαι πού κρύφτηκε η γάτα μου. → _____;
4. Δεν ξέρω αν έφαγε όλο το φαγητό του. → _____;
5. Δεν ξέρουμε αν έχει περάσει το τεστ. → _____;
6. Αναρωτιέμαι αν έφυγαν για διακοπές οι γείτονες. → _____;
7. Αναρωτιόμαστε πού ξέχασε πάλι τα κλειδιά του. → _____;
8. Αναρωτιέμαι αν θυμήθηκε να σβήσει τα φώτα. → _____;

Γ. Υποθέτω ...

Συνεχίστε όπως στα παραδείγματα.

(α) Χρησιμοποιήστε πρέπει να + ρήμα σε όλες τις προτάσεις!

π.χ. Νομίζω ότι η Λία έφυγε μόνη της. → Η Λία πρέπει να έφυγε μόνη της.

Νομίζω ότι

1. τα παιδιά κοιμούνται τώρα. → Τα παιδιά _____.
2. οι γονείς μου θα έχουν φτάσει στο σπίτι. → _____.
3. οι αδερφές σας ήξεραν την αλήθεια. → _____.
4. οι τσάντες είναι πιο ελαφριές από τις βαλίτσες. → _____.
5. τα εισιτήρια για αυτή την παράσταση δεν είναι ακριβά. → _____.
6. οι γείτονες έφυγαν για διακοπές. → _____.
7. είχες πάει για καφέ, όταν σου τηλεφώνησα. → _____.
8. εσείς δεν είστε πάνω από 35 χρονών. → _____.

(β) Χρησιμοποιήστε μπορεί να + ρήμα σε όλες τις προτάσεις!

π.χ. Νομίζω ότι αύριο θα βρέξει. → Αύριο μπορεί να βρέξει.

Δεν είναι σίγουρο, αλλά νομίζω ότι

1. την επόμενη εβδομάδα θα λείπω. → Την επόμενη εβδομάδα _____.
2. δεν είχαν αποφασίσει να χωρίσουν όταν σε γνώρισε. → _____.
3. δεν θα σου αρέσει αυτή η ταινία. → _____.
4. οι γιατροί έχουν απεργία την Τρίτη. → _____.
5. εμείς έχουμε κολλήσει από τα παιδιά αυτή την ίωση. → _____.
6. οι δικοί μου τρώνε τώρα. → _____.
7. έχει χαλάσει το φαγητό, γιατί έμεινε όλη νύχτα έξω από το ψυγείο. → _____.

Δ. Εύχομαι ... δυνατά (α) κι αδύνατα (β)!

Συνεχίστε όπως στα παραδείγματα (χρησιμοποιήστε μακάρι να + (μην) + ρήμα).

(α) π.χ. Δεν θέλω να χάσει η ομάδα μου. → Μακάρι να κερδίσει η ομάδα μου!

1. Δεν θέλουμε να χάσουμε αυτή την ευκαιρία. → _____!
2. Δεν θέλω να μας δει κανένας. → _____!
3. Θέλω να έχουν περάσει τις εξετάσεις οι μαθητές μου. → _____!
4. Θέλω να περνάνε καλά στις διακοπές τους τα παιδιά. → _____!
5. Δεν ξέρω αν έχουν φτάσει ασφαλείς στο σπίτι τους. → _____!
6. Οι φίλοι μου ψάχνουν για δουλειά. → _____!
7. Τα παιδιά δεν με έχουν πάρει ακόμα τηλέφωνο. → _____!

(β) π.χ. Δεν βρήκα τα κλειδιά μου. → Μακάρι να είχα βρει / να έβρισκα τα κλειδιά μου!

1. Δεν μπορώ να έρθω μαζί σας στην εκδρομή. → _____!
2. Έχασα αυτή την ευκαιρία. → _____!
3. Δεν κατάλαβε ότι την αγαπάω. → _____!
4. Δεν έμαθα τα νέα. → _____!
5. Δυστυχώς χρειάζομαι τη βοήθειά του. → _____!
6. Αρρώστησε ο σκύλος μου. → _____!
7. Σκέφτονται πάντα το κακό. → _____!

αιτία, σκοπός και αποτέλεσμα

γιατί, επειδή

Ακούστε τα τραγούδια και αντικαταστήστε όπου μπορείτε το 'γιατί' με το 'επειδή'.

Παραδοσιακό Σ' αγαπώ γιατί είσαι ωραία

Σ' αγαπώ γιατί είσαι ωραία
σ' αγαπώ γιατί είσαι εσύ.

Αγαπώ κι όλον τον κόσμο
γιατί ζεις κι εσύ μαζί.

Το παράθυρο κλεισμένο
το παράθυρο κλειστό.

Άνοιξε το ένα φύλλο
την εικόνα σου να δω.

Γιατί;

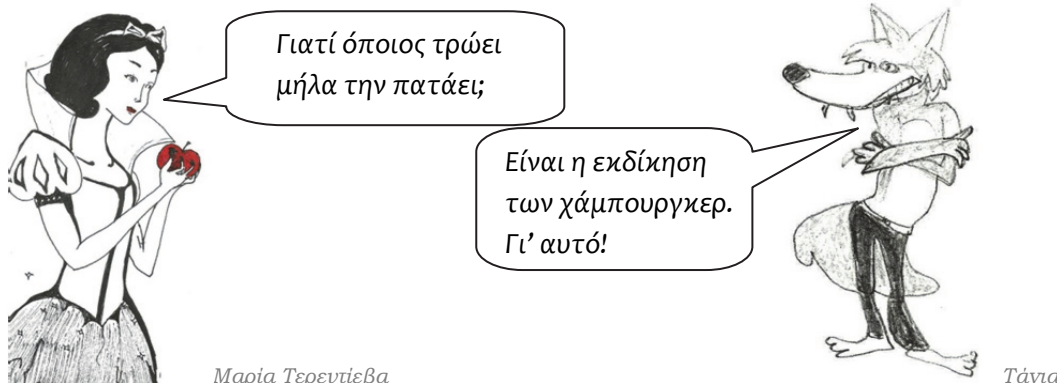
Στίχοι & Μουσική: Φίλιππος Πλιάτσικας • Πρώτη Εκτέλεση: Πυξ Λαξ

Άδειες στιγμές, η ψυχή μας κενή.
Τα λόγια υπάρχουν γιατί υπήρχαν εκεί,
πλοίο τα μάτια, τα μαλλιά σου πανί.
Πόσο σε ήθελα και πόσο εσύ, γιατί.
Γιατί;

Κοίτα να δεις πώς αλλάξαμε,
δες τη ζωή που ξεγράψαμε
με μια ματιά, με μια κίνηση απλή.
Ο εγωισμός σου, πάντα αυτός οδηγεί.
Γιατί;

Γιατί το τραγούδι αυτό
πάντα να λέει δεν μπορώ;
Γιατί κι εσύ...; Κι εσύ με σπρώχνεις στο γκρεμό;
Δεν σε συγχωρώ, δεν σε συγχωρώ. Γιατί;

γι' αυτό

Μαρία Τερεντίεβα

Τάγια

1. Αλλάξτε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα.
π.χ. Δεν πήγε στο πάρτι, επειδή ήταν κουρασμένη.
→ Ήταν κουρασμένη, γι' αυτό δεν πήγε στο πάρτι.

1. Αγόρασε αυτοκίνητο, επειδή η δουλειά του είναι μακριά από το σπίτι του. → Η δουλειά του είναι μακριά από το σπίτι του, _____ .

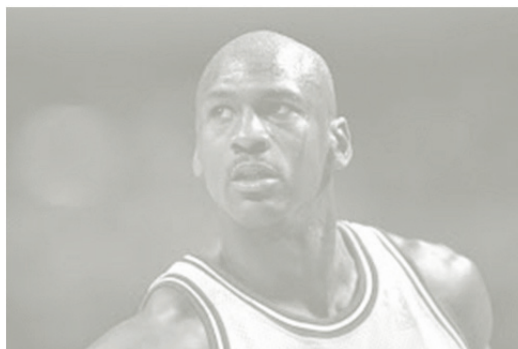
2. Επειδή βαριέμαι, δεν σου μιλάω. → Βαριέμαι, _____ .
3. Πήγε στον γιατρό, γιατί δεν ένωθε καλά. → Δεν ένωθε καλά, _____ .
4. Μου ζήτησε συγγνώμη, επειδή κατάλαβε το λάθος του. → Κατάλαβε το λάθος του, _____ .
5. Επειδή είσαι έξυπνη, δεν έπεσες στην παγίδα της. → Είσαι έξυπνη, _____ .
6. Πάρε ομπρέλα, επειδή μπορεί να βρέξει. → Μπορεί να βρέξει, _____ .
7. Φάε κάτι τώρα, γιατί θα πεινάσεις μετά. → Θα πεινάσεις μετά, _____ .
8. Η μικρή ζηλεύει τον αδερφό της και κλαίει. → Η μικρή ζηλεύει τον αδερφό της, _____ .

Έχω χάσει πάνω από 9.000 βολές στην καριέρα μου.

Έχω χάσει σχεδόν 300 παιχνίδια. Είκοσι έξι φορές πίστεψα ότι θα βάλω το νικητήριο καλάθι, αλλά αστόχησα.

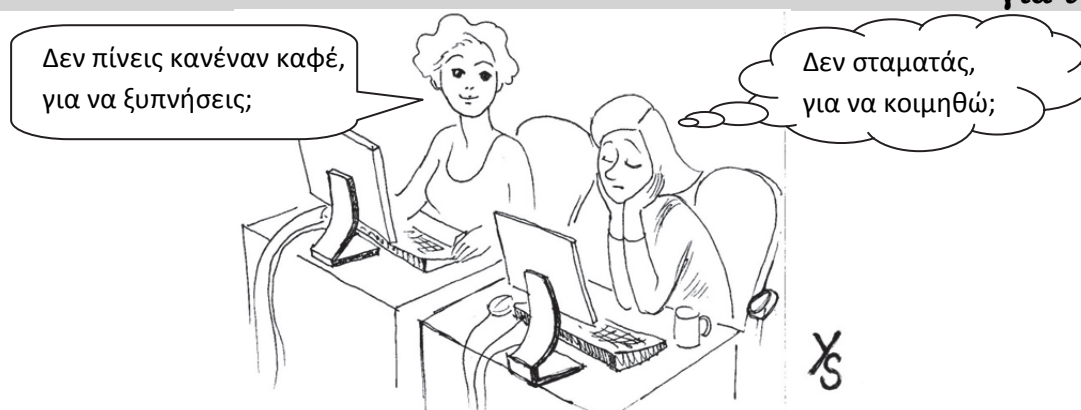
Έχω αποτύχει ξανά και ξανά και ξανά στη ζωή μου.

Γι' αυτό είμαι επιτυχημένος.

Μάικλ Τζόρνταν

----- για να

Για να ζήσεις, πρέπει να δουλέψεις.

Πάω στο φούρνο, (για) να πάρω ψωμί.

αλλά και:

Έφυγε νωρίς για να μην βρει (= ώστε να μην βρει) κίνηση στον δρόμο.

(βλ. και 6. ΜΙΚΡΕΣ ΛΕΞΕΙΣ)

1. Αλλάξτε τις προτάσεις, όπως στο παράδειγμα.

π.χ. Επειδή ήθελε να ξεκουραστεί, έμεινε στο σπίτι.

→ Έμεινε στο σπίτι, για να ξεκουραστεί.

Οι δύο προτάσεις έχουν την ίδια σημασία;

1. Επειδή θέλω να περάσω στο τεστ, διαβάζω πολύ. → Διαβάζω πολύ, _____ .
2. Επειδή η Νάστια δεν θέλει να παχύνει, δεν τρώει το βράδυ. → Η Νάστια δεν τρώει το βράδυ, _____ .
3. Επειδή θέλω να βρω δουλειά, αγοράζω εφημερίδες με μικρές αγγελίες. → Αγοράζω εφημερίδες με μικρές αγγελίες, _____ .

4. Επειδή δεν θέλουμε να κουραζόμαστε, προσπαθούμε να μην δουλεύουμε πολύ. → Προσπαθούμε να μην δουλεύουμε πολύ, _____.
5. Επειδή δεν θέλουν προβλήματα, υπέγραψαν τη συμφωνία. → Υπέγραψαν τη συμφωνία, _____.
6. Επειδή ο Παντελής θέλει τη βοήθειά μας, πηγαίνουμε στο σπίτι του. Πηγαίνουμε στο σπίτι του Παντελή, _____.
7. Αν θέλετε να μάθετε την αλήθεια, ρωτήστε τον Γιάννη. → Για _____.
8. Αν θέλεις να κερδίσεις, πρέπει να παίζεις. → Για _____.

2. Αντιστοιχίστε:

1. Ήταν πολύ κουρασμένοι	(α) γι' αυτό δεν την καταλαβαίνω.
2. Επειδή έχουν απεργία τα λεωφορεία	(β) και με πλήγωσε.
3. Μιλάει πολύ γρήγορα	(γ) πήραν γυναίκα για να φροντίζει το παιδί.
4. Δεν θα έρθει μαζί μας εκδρομή	(δ) γι' αυτό έφυγαν νωρίς.
5. Μου είπε ψέματα	(ε) γιατί δεν την προσέχεις.
6. Επειδή δουλεύουν πολλές ώρες	(στ) λέω να πάω στη δουλειά με τα πόδια.
7. Η γάτα σου αρρώστησε	(ζ) γιατί δουλεύει εκείνη τη μέρα.

----- τόσο / έτσι + που / ώστε

Είχε τόση κίνηση, που έκανα δέκα ώρες να φτάσω στο γραφείο!

Είδατε τόσο έξυπνοι, που καταλαβαίνετε αμέσως ό,τι σας λέω.

Αυτό το κτίριο είναι χτισμένο έτσι, ώστε αξιοποιεί όλες τις φυσικές πηγές ενέργειας.

Πείτε το αλλιώς, όπως στα παραδείγματα.

(α) π.χ. Είναι πολύ κουρασμένος και έμεινε στο σπίτι.

→ Είναι τόσο κουρασμένος, που έμεινε στο σπίτι.

Προσοχή στη χρήση του τόσος – τόση – τόσο vs. τόσο.

1. Πίνει πολλούς καφέδες κι έχει συνέχεια νεύρα. → Πίνει _____.
2. Οδηγούν πολύ προσεκτικά και δεν έχουν τρακάρει ποτέ. → _____.
3. Έχει πολλές τσάντες και αποφάσισε να χαρίσει μερικές. → _____.
4. Είδατε πολύ καλός και δεν ξέρω πώς να σας ευχαριστήσω. → _____.
5. Βρέχει πολύ και δεν μπορώ να βγω από το σπίτι. → _____.

(β) π.χ. Είχε πολλή κίνηση, γι' αυτό έκανα δέκα ώρες να φτάσω στο γραφείο!

→ Είχε τόση κίνηση, που έκανα δέκα ώρες να φτάσω στο γραφείο!

Ποια είναι η διαφορά στη σημασία;

1. Έχει πολλά νεύρα, γι' αυτό θυμώνει με όλους και με όλα. → Έχει _____.
2. Έτρωγε πολλά χάμπουργκερ, γι' αυτό αρρώστησε. → Έτρωγε _____.
3. Σε αγαπάμε πολύ, γι' αυτό σε συγχωρέσαμε. → _____.
4. Τραγουδάνε πολύ ωραία, γι' αυτό τους πήραν στη χορωδία. → _____.
5. Ξέρεις πολύ καλά υπολογιστές, γι' αυτό βρήκες αμέσως δουλειά. → _____.

Σ' ευχαριστώ που με βοηθάς.

Κρίμα που δεν θα έρθεις μαζί μας.

Από τη στενοχώρια του που έχασε τον σκύλο του δεν τρώει τίποτα.

1. Πείτε το αλλιώς, χρησιμοποιώντας που, όπως στο παράδειγμα.

π.χ. Είναι λυπημένος επειδή έχασε τον σκύλο του και δεν τρώει τίποτα . → Από τη λύπη του που έχασε τον σκύλο του δεν τρώει τίποτα.

1. Είναι χαρούμενος επειδή κέρδισε η ΑΕΚ και κέρασε όλους τους φίλους του . → Από _____.
2. Έχω αγωνία επειδή γράφω διαγώνισμα αύριο και δεν μπορώ να κοιμηθώ. → Από _____.
3. Στενοχωριέται επειδή πέθανε ο παππούς της και κάθεται μόνη της όλη μέρα στο δωμάτιό της. → Από _____.
4. Ζήλεψες επειδή αγόρασα καινούργια παπούτσια και πήγες και αγόρασες κι εσύ τα ίδια. → Από _____.
5. Ο μικρός φοβάται επειδή θύμωσε η μάνα του και δεν μιλάει καθόλου. → Από _____.
6. Παραπονιούνται επειδή δεν πηγαίνουμε συχνά στο σπίτι τους. → Κάνουν _____.
7. Άρχισε να γελάει επειδή της είπα ότι σύντομα θα γίνουμε πλούσιοι. → Έβαλε _____.
8. Οι φίλοι μου με πειράζουν επειδή είμαι τόσο ερωτευμένος μαζί σου. → Οι φίλοι μου μου κάνουν πλάκα _____.

2. Αντιστοιχίστε.

1. Τι καλά	(α) επειδή φεύγει η μητέρα τους.
2. Τα παιδιά κλαίνε	(β) γι' αυτό πήρα ταξί για να πάω στη δουλειά.
3. Επειδή πεινούσα πολύ	(γ) που ήρθατε όλοι!
4. Κρύωνα	(δ) γιατί ήθελα να δουλέψω μαζί τους.
5. Το αυτοκίνητο χάλασε	(ε) τόσο που φόρεσα και δεύτερο πουλόβερ.
6. Με ρώτησαν	(στ) τόσο λίγο;
7. Γιατί κοιμήθηκες	(ζ) έφτιαξα ένα σάντουιτς.

3. Ολοκληρώστε τις προτάσεις.

1. Ξυπνάω νωρίς επειδή _____.
2. Επειδή χάρηκα _____.
3. _____ γι' αυτό έφυγα από το πάρτι.
4. Ποτέ δεν έμαθα γιατί _____.
5. Τους ζήτησα συγγνώμη που _____.
6. _____ που δεν θα τελειώσουμε ούτε του χρόνου!
7. Κάνει τόση ζέστη _____.
8. _____. Γι' αυτό είμαι τόσο χαρούμενη.

ΧΡΟΝΟΣ

όταν & μόλις

Κάντε προτάσεις, όπως στα παραδείγματα.

π.χ. Την είδα κι αμέσως την ερωτεύτηκα. → Μόλις την είδα, την ερωτεύτηκα.

Μπήκε στο δωμάτιο και άναψε το φως. → Όταν μπήκε στο δωμάτιο, άναψε το φως.

1. Άρχισε να βρέχει και κατέβασα την τέντα. → _____.
2. Μπήκε γκολ κι αμέσως άρχισαν όλοι να φωνάζουν. → _____.
3. Θα πάω στο σπίτι κι αμέσως θα σε πάρω τηλέφωνο. → _____.
4. Πίνουμε τον καφέ μας κι αμέσως φεύγουμε για τη δουλειά. → _____.
5. Οι γείτονές μου ακούνε δυνατά μουσική κι εγώ κλείνω τα παράθυρα. → _____.
6. Κρυώνει λίγο η κρέμα κι αμέσως τη βάζετε στο ψυγείο. → _____.
7. Δεν σε είδα στο γραφείο και ανησύχησα. → _____.
8. Θα με δεις με το φόρεμα και θα το θυμηθείς. → _____.
9. Δεν έρχονται στο μάθημα και μου τηλεφωνούν για να μάθουν τι κάναμε. → _____.
10. Θα μεγαλώσεις και θα καταλάβεις γιατί σου τα λέω όλα αυτά. → _____.

πριν & αφού

1. Κοιτάζτε τα σκίτσα και φτιάξτε προτάσεις, όπως στα παραδείγματα.

π.χ. Ο Κρις πρώτα ξυρίστηκε και μετά έκανε ντους.
Πριν (να) κάνει ντους, ο Κρις ξυρίστηκε.
Αφού ξυρίστηκε, ο Κρις έκανε ντους.

Η Σοφία

Ο Κώστας

Η Ίνεκε